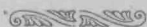


brez njih ne morete nič delati. Zato me je polagoma nehalo strah biti.«

»Zdaj si povedal pravo zdravilo zoper strah in bojazen,« pripomni oče. »Pri vseh neprijetnih in težavnih rečeh ne smemo misliti nase, marveč le na namen, ki ga hočemo doseči. Krščanska ljubezen do Boga in do bližnjika vzgaja prave junake!«



Brglez.

(Konec.)

Zopet sem moral čakati do drugega dneva. Učakal sem ga in hitel v gozd do pasti. Nič! Čakal sem dalje; prišlo je drugo jutro. Zopet nič! Tako je šlo teden dni zaporedoma. Že sva obupavala z bratom. Koncem tedna, pozno pod mrak, pa je bila past zopet zaprta; pogledal sem skozi špranjo: Brglez je bil v nji! O, kako vesel je bil moj brat! Kar plesal je po listju in dračju križem gozda. — Nesel sem past domov in spravil brgleza s težavo iz temnice v kletko. To ti je čuden ptič, ta brglez! Neroden in plašen, pa nič lep! Da bi bil ravno grd, tega ne morem reči, toda lep ni, pa je. Komaj da je bil revež v kletki, je že pričel počenjati take neumnosti, da je bilo strah. Venomer se je zaletaval v strop in v stene in kljuval jezno in srdito s svojim trščatim, debelim in močnim kljunom v tenke žice, ki so tvorile nad ubogim jetnikom prijetno mrežasto gajbico. Brglez pa ni bil nikakor zadovoljen s to lepo kletko — vedno je le kljuval na vse strani, kakor da je strašansko užaljen, ker mu je odvzeta zlata prostost. Včasih je pa za hip počenil na klin in se umiril; tedaj je razščeperil tiste svoje jeklenosive peroti in pomigal nekoliko s svojim trščatim kratkim repom. Pa se je kmalu naveličal lenobe in brezdelja ter se lotil zopet z vso vztrajnostjo šibkih žic, ki jih ni mogel videti, ker so mu ovirale pot v prostost. Midva z bratom pa sva sedela na klopi in ga gledala.

»Ko bomo večerjali, boš rekel: Glejte, ta-le ptič je brglez, in ne jaz!« me je učil brat.

»Če bo le tudi kaj zaleglo?« sem ga pogledal strahoma. »Brglez mi lahko še vseeno vedno rečejo...«

»Pa ti ne bodo nikoli več,« je prorokoval v veselih nadah brat.

»Kdové...« sem dvomil jaz. In prav sem imel. Zvečerilo se je. Že davno je bila ugasnila večerna zarja. Na nebu je prižigala nevidna roka žareče zvezde; izza hriba je plul počasi mesec. Skrivnostno in tajinstveno je pošumeval zadaj za hišo prostrani gozd. Na holmu se je zablestelo troje samotnih brez in oblila jih je srebrna mesečina. Nekje daleč je zaskovikal čuk, se bližal hiši, skovikal tikoma oken glasno in srce pretresujoče; nato se pa zopet oddaljil in utonil v megleno dolino...

Mati je prižgala v sobi nad mizo petrolejko in je zažrnila okna. Počasi so prihajali v hišo domači, da večerjajo. Prišel je oče in je odložil motiko v kot kraj duri. Pridrsala je stara brezzoba dekla Cilka. Prikreval je nerodno hlapec in se sesedel na klop za mizo. Nato sta prišli še moji sestri, Mica in Lenka, in posedli trudni na stola. Vsi so gledali začudeno brgleza v kletki, ki je visela lepo na steni blizu čelešnika. Posebno Mica je kar strmela v ptiča. Vstala je in šla proti zidu, da je videla lahko čisto od blizu, kakšen strah da je v kletki.

»No, zdaj imamo pa kar dva brgleza!« se je zasmejala poredno, se ozrla vame in sedla nazaj.

»O, saj res, saj res!« so se čudili smejé vsi drugi zaporedoma in se obračali proti meni. Začutil sem njih žgoče poglede na sebi, in mučno mi je postalo pri srcu. Od sramu bi se bil kar skrnil in se pogreznil v zemljo.

Ves rdeč kakor kuhan rak sem vstal. Šel sem pred mizo in dvignil desnico kakor v šoli, kadar sem kaj prosil. Vseh oči so se pasle na mojem obrazu.

»No, kaj boš pa povedal?« me je vprašal hlapec in je široko zazehal.

Nisem si upal z besedo koj na dan.

»A, nikar se ne drži tako leseno kakor štor!« me je pokaral oče in si vihal košate brke.

Še bolj sem zardeval v lica, povесil sem oči.

»Naravnost glej, ne v tla!« me je svarila dekla.
»Hudodelci povešajo oči...«

Takrat sem rekel, a s plahim glasom:

»Nihče več mi ne sme reči »brglez«, ker to jaz nisem. Tisti-le ptič tam v kletki je brglez... pa ne jaz...«

»Kdo te je pa kaj vprašal o tem? Boš tiho!« se je razjezila Lenka. »Pa govoriti se navadi poprej!... Tako jecljaš, kakor otrok pri enem letu...«

Tudi Mica je posegla vmes:

»Praviš, da nisi »brglez«! Kako to, da ne?! Saj si vendar tako neroden in pust, da se Bogu usmili... Pa čemu ti je bilo treba zadnjič ubiti tisti lonec? Lahko bi bil malo bolj pazil... brglez nerodni...«

Osramočen sem utihnil in se vrnil na svoje mesto k bratu. Med večerjo nisem izpregovoril besedice, tako močno me je bilo sram.

Pozno v noč sem bdel v svislih; brat kraj mene je smrčal in sôpel težko v spanju. Jaz pa nisem mogel zaspati, četudi sem se silil na vso moč; zapanca ni hotelo biti.

»Zdaj vem: nikdar se ne bom otresel tega grdega priimka!« sem premišljeval. »Prazno početje sem imel, ker sem ulovil brgleza. Bratova nakana se ni posrečila; pa saj bi bilo tudi nadvse čudno, ko bi se ta stvar obnesla...«

Močan veter je zapihal v lino, drevje zunaj je rahlo zašustelo s svojimi listi. V vinogradu nad kozolcem se je oglasila sova; rezek, oduren glas je sekal v kratkih presledkih gluho tišino.

»Skovik! Skovik!«

Zazeblo me je do mozga ob tem čudnem glasu; tudi strah me je postalo, sam nisem dobro vedel, zakaj. Ali tako se mi je zdelo, kakor da se mi z domačimi vred tudi sova posmehuje ter se norčuje iz mene. Odel sem se naglo preko glave, se stisnil k bratu in se zaril globoko v mrvo, tako da sem komaj dihal. Toda kljub temu sem čul sovo še vedno; zdelo se mi je celo, da mi čepi na glavi in da se mi grohoče:

»Skovik! Skovik!«

Kriknil sem glasno in se zaril še globlje v seno; čez dolgo časa sem šele zaspal, toda nemirno je bilo moje spanje.

Svetlo jutro se je lesketalo nad zemljo, ko sem lezel zarana z bratom po strmi lestvi navzdol.

»Na vekomaj bom ostal »brglez«,« sem potožil bratu.

»Ne boš ne!«

»Pa bom, boš že videl, da bom.« — — —

In res je bilo tako; tisti priimek se me je držal skozi do osemnajstega leta. V teh letih sem šel k rudarjem v Hrastnik; tam pa nisem bil več »brglez«.

Matija Keršmanc, rudar in moj prijatelj, je umolknil in se zamislil.

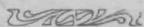
»Pa čemu si mi povedal to čudno zgodbo?« sem ga vprašal.

Njegova lica so se mahoma zresnila.

»Zato, da posnameš iz nje nauk: Zlobno in krivično je, če dajejo odrastli otrokom priimke, da jih s tem žalijo.«

Tudi jaz sem se zamislil in sem zastrmel v daljavo. Prijetno so šumeli nad nama kostanji. Za goro je krvavela večerna zarja; s tihimi perotmi je legal na zemljo somrak...

Cvetinomiški.



Povest o Peterčku in škratu.

Živel je ubog drvar s svojo ženo. Pod gozdom sta imela borno kočico in dvoje koz sta redila. Edini sinek, petletni Peterček, pa jima je s pridnostjo sladil trudapolno življenje.

Da se je uboga družinica preživljala, sta oče in mati drvarila. Peterček je bil pa še premajhen, da bi pasel kozi; zato sta oče in mati ogradila prostor okoli kočice in tam sta se pasli. Malemu Peterčku pa sta dala kos črnega kruha in lonček mleka, nato sta zaprla kočina vrata, zaklenila in